Uuselintarvikelautakunnan kokous 3/2014

Aika Keskiviikko 18.6.2014 klo 9.30 – 11.00
Paikka Maa- ja metsätalousministeriö, Mariankatu 23, kokoushuone ”Niemennokka”

Läsnä:	**Poissa:**
Haikonen Anne (puheenjohtaja)	Aura Anna-Marja
Holm Yvonne	Freese Riitta
Mannonen Leena (pääsihteeri)	Heinonen Marina
Mikkilä Vera	Järvenpää Eila
Nieminen Timo	Katina Kati
Piironen Vieno	Palosuo Timo
Törmäkangas Kirsi	Peltonen Kimmo
Viljakainen Sanna (sihteeri, asiantuntija)	Raunio Hannu
Viluksela Matti	Ryhänen Eeva-Liisa
Virtanen Suvi	Salminen Seppo
Voutilainen Sari	Sontag-Strohm Tuula

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen, esityslistan hyväksyminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esityslista hyväksyttiin.

2 Kokousmuistion 2/2014 hyväksyminen
Kokousmuistio 2/2014 hyväksyttiin.

3 Esteellisyyden toteaminen
Läsnäolijat eivät katsoneet olevansa esteellisiä käsiteltävissä asioissa.

4 Päivitetty uuselintarvikehakemus- ja –ilmoitustilanne; hakemuskooste

Hakemuskooste
Sitikoliinia (143) ja rapsiproteiinia (145) koskevat myönteiset päätösehdotukset saivat puoltavat lausunnot pysyvässä komiteassa 23.4.2014.

DHA- ja EPA-rikkaita *Schizochytrium* sp. leväöljyjä (157 ja 158) koskeva päätösehdotus sai myönteisen lausunnon pysyvässä komiteassa 13.6.2014. Päätökseen on koottu kaikki aiemmat ko. leväöljyä koskevat päätökset ja samalla omistajayritys on päivitetty (Martek > DSM).

Uudet hakemukset
(172) – Uusi hakemus koskien fermentoitua soijapapu-uutetta (Nattokinaasi, NSK-SD) on jätetty Belgiaan. Uusi hakemus korvaa poisvedetyn hakemuksen (142). Nimettiin vastuuasiantuntijat.

(173) – Uusi hakemus koskien synteettistä K-vitamiinia on jätetty Irlantiin. Uusi hakemus vastaa jo päätöksen saanutta hakemusta (77). Nimettiin vastuuasiantuntijat.

Ilmoitukset
Ajantasaista ilmoitustaulukkoa ylläpidetään Eviran internetsivuilla: http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus_ja_myynti/uuselintarvikkeet/uuselintarvikeilmoitukset_ja_lausuntopyynnot_olennaisesta_vastaavuudesta/.

5 Suomeen jätetyt hakemukset ja vastaavuuslausuntopyynnöt

Leivän UV-käsittely – tilannekatsaus
Jäsenvaltiot ovat tehneet huomautuksia ja perusteltuja vastalauseita hakemuksen ensiarviosta ja ne on toimitettu hakijalle tiedoksi.

Runsaasti fosfolipidejä (80 %) sisältävä krilliäyriäisöljy
Lautakunta on pyytänyt lisäselvityksiä, jotka saatuaan se jatkaa arviota. Keskustelua jatketaan seuraavassa lautakunnan kokouksessa syyskuussa.

Uusi kysmys
Keskusteltiin mahdollisesta hakemuksesta koskien kahden eri krilliäyriäisöljyn luvan laajentamista. Lautakunta on antanut kyseisistä krilliäyriäisöljyistä vastaavuuslausunnot jo aiemmin. Nyt kysymys koskisi käyttöalojen laajentaminen vastaamaan yleisesti runsaasti DHA/EPA:a sisältävien öljyjen käyttöaloja sekä sallitun käyttömäärän nostamista nykyisistä hyväksytyistä. Lautakunta totesi käsittelyn hankalaksi tilanteessa, jossa EFSA:a on pyydetty pohtimaan turvallisia DHA/EPA kokonaissaantipitoisuuksia (vrt. levähakemukset, käyttömäärä 3000 mg päivässä). Lautakunta esittää hakijalle, että tässä tilanteessa pidättäydyttäisiin jättämästä saantimäärien nostamista koskevia hakemuksia kunnes EFSA olisi saanut työnsä päätökseen.

6 GM-hakemukset

Todettiin tilannekatsaus koskien GM-hakemuksia. GM-hakemukset löytyvät EFSAn sivuilta http://www.efsa.europa.eu/en/science/gmo/gm_ff_applications.html. Viljelyä koskeva tilanne on Euroopassa on vaiheessa, jossa lähes kaikki hakemukset on vedetty käsittelystä. Komission ehdotus jäsenvaltioille annattavasta mahdollisuudesta rajoittaa GM-kasvien viljelyä alueillaan on edennyt jäsenvaltioiden saavutettua poliittisen yhteisymmärryksen direktiiviehdotuksesta. Käynnistymässä on seuraava vaihe neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa. .

Puuvilla MON89913
Hyväksyttiin lautakunnan lausunto EFSAn arviosta koskien puuvillaa MON89913. Geenitekniikan lautakunta kertoi lähettäneensä huomion ko. puuvillan seurantasuunnitelmasta.

Soija MON87769
EFSAn lausunto koskien soijaa MON87769 on valmistunut ja löytyy linkistä http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3644.htm. Muuntaminen on kohdistunut soijan rasvahappokoostumukseen. Keskusteltiin omega-rasvahappojen saannista ja tarpeesta kokonaisvaltaiseen otteeseen turvallisen päiväsaannin varmistamiseksi (vrt. DHA/EPA rikkaat leväöljyt ja krilliäyriäisöljyt edempänä). Asiantuntijat totesivat voivansa yhtyä EFSA:n arvioon soijan turvallisuudesta, mutta selvästi nousee esille tarve tiettyjen rasvahappojen kokonaissaannin seurantaan. Huoli esitetään sopivassa tilaisuudessa komissiolle.

Puuvilla GHB614xLLcotton25
EFSAn lausunto koskien puuvillaa GHB614xLLcotton25 on valmistunut ja löytyy linkistä http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3680.htm. Kyseessä on kahden jo hyväksytyn muunnoksen perinteinen risteymä. Keskusteltiin EFSAn lausunnosta ja lautakunnan lausunnon työstämistä jatketaan.

7 Tilannekatsaus nanomateriaaleihin ja asetuksen (EY) 258/97 uudistamiseen

Uuselintarvikeasetuksen uudistamista koskeva työ on pitkällä ja keskustelun ytimessä on soveltamisalasta, joka tulee määräytymään uuselintarvikkeen määritelmästä. Ehdotusta tarkastellaan attaseakokouksessa 18.6.2014. Esitykseen on tuotu ajallisen uutuuden katkaisun lisäksi uuselintarvikkeiden luokkia nykysäädöksen mukaisesti. Vaihtoehtoina kahden kriteerin

täyttymiselle olisi vain esimerkinomainen luettelo luokista, mikä ohjaisi pohdintaa siitä, kuuluisiko elintarvike asetuksen piiriin.

Nanomateriaalien huomioiminen on esitetty tehtäväksi toteamuksella elintarvikkeen partikkelikoossa tapahtuviin muutoksiin, mikä johtaisi tuotteen kuulumiseen asetuksen piiriin. Nanomääritelmän päivittämisestä on käynnistymässä elintarviketietoasetukseen puitteissa uusi keskustelu merkintäasiantuntijoiden kesken 23.6.2014.

Annettiin tiedoksi SCENIHRin (Scientific Committee on Emerging Healths Risks) uusi raportti nanohopeasta. Arvio sekä lyhyt kuvaus nanohopeasta löytyy linkistä http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/docs/citizens_silvernanoparticles_en.pdf.

8 Tulkintoja asetuksen soveltamisesta ja Eviran kuulumiset

Evira julkaisee 19.6.2014 listan sellaisista suomalaisista luonnonvaraisista kasveista, joilla olisi ollut elintarvikekäyttöä. Taulukko pohjautuu ’Luonnonyrttioppaassa’ ja maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa lueteltuihin luonnonvaraisiin kasveihin. Taulukkoon on koottu elintarvikekäytön kannalta tärkeimmät suomalaiset luonnonvaraiset kasvit ja kasvinosat, niiden uuselintarvikestatus EU:ssa sekä tieto pienimuotoisesta käytöstä elintarvikkeena ennen vuotta 1997. Tieto pienimuotoisesta käytöstä perustuu perinnetietoon sekä toimijoiden antamiin tietoihin käyttöhistoriasta. Evira ei ole tutkinut kasvien turvallisuutta elintarvikkeena. Vastuu tuotteen turvallisuudesta ja sen määräystenmukaisuudesta on elintarvikealan toimijalla itsellään. Tietoja voidaan täydentää toimijoiden toimittaman dokumentaation perusteella. Taulukko on toistaiseksi vielä luonnos ja voi tarkentua käynnissä olevien asiantuntija-arvioiden perusteella.

9 Muut asiat ja seuraava kokous

Lautakunnalle jaettiin tiedoksi kokousraportit uuselintarvikeasetuksen uudistamisesta ja komission uuselintarviketyöryhmästä.

Seuraava kokous pidetään suunnitellun mukaan keskiviikkona 3.9.2014 klo 9.30 alkaen MMM:ssä.

Puheenjohtaja Anne Haikonen

Sihteeri Sanna Viljakainen